

MEMBENTANGKAN USUL-USUL MENGENAI LAPORAN ULANGKAJI DAN PERSEMPADANAN BAHAGIAN-BAHAGIAN PILIHANRAYA PARLIMEN DAN NEGERI BAGI NEGERI-NEGERI TANAH MELAYU, DAN NEGERI SABAH DI BANGUNAN PARLIMEN

BANGUNAN PARLIMEN, 25 APRIL 1994

Tuan Yang di-Pertua,

Saya mohon mencadangkan - "Bahawa menurut Peraturan Mesyuarat 27 (3) Dewan ini membuat ketetapan di bawah seksyen 10 Jadual Ketiga Belas kepada Perlembagaan Persekutuan bahawa draf bagi Perintah Perlembagaan Persekutuan (Persempadanan Bahagian-Bahagian Pilihanraya) (Negeri-Negeri Tanah Melayu) 1994, yang telah dibentangkan dalam Dewan ini pada 14hb April 1994 bersama dengan laporan Suruhanjaya Pilihanraya bertarikh 15hb Februari 1994 mengenai persempadanan Bahagian-Bahagian Pilihanraya Parlimen dan Negeri dalam Negeri-Negeri Tanah Melayu (termasuk Wilayah-Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Labuan) dan Bahagian-Bahagian Pilihanraya Negeri setiap Negeri dalam Negeri-Negeri Tanah Melayu dan yang akan dibuat di bawah seksyen 12 Jadual tersebut untuk menguatkuasakan syor-syor yang terkandung dalam laporan tersebut, adalah diluluskan." Tuan Yang Dipertua, Saya juga mohon mencadangkan - "Bahawa menurut Peraturan Mesyuarat 27 (3) Dewan ini membuat ketetapan di bawah seksyen 10 Jadual Ketiga Belas kepada Perlembagaan Persekutuan bahawa draf bagi Perintah Perlembagaan Persekutuan (Persempadanan Bahagian-Bahagian Pilihanraya (Negeri Sabah)) 1994, yang telah dibentangkan dalam Dewan ini pada 14hb April 1994 bersama dengan Laporan Suruhanjaya Pilihanraya bertarikh 15hb Februari 1994 mengenai persempadanan Bahagian-Bahagian Pilihanraya Parlimen dan Negeri dalam Negeri Sabah dan yang akan dibuat di bawah seksyen 12 Jadual tersebut untuk menguatkuasakan syor-syor yang terkandung dalam laporan tersebut, adalah diluluskan" Tuan Yang di-Pertua,

2. Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum menurut Fasal (2) Perkara 113 Perlembagaan Persekutuan, Suruhanjaya Pilihanraya adalah bertanggungjawab untuk mengulangkaji dan mempersempadankan seluruh bahagian pilihanraya Parlimen dan bahagian pilihanraya Negeri pada lat tempoh tidak kurang daripada 8 tahun dan urusan persempadanan yang dijalankan hendaklah siap dalam tempoh tidak lebih daripada 2 tahun dari tarikh bermulanya ulangkaji itu. Tarikh bermulanya ulangkaji ini ialah pada 23hb Julai 1993 berasaskan kepada notis pengesyoran-pengesyoran sempadan bahagian-bahagian pilihanraya yang dikeluarkan oleh Suruhanjaya Pilihanraya pada tarikh tersebut.

3. Berhubung dengan ulangkaji dan persempadanan bahagian-bahagian pilihanraya ini saya juga ingin menarik perhatian Ahli-ahli Yang Berhormat, yang saya kira masih lagi ingat,

bahawa dalam sidangnya pada bulan Oktober 1992 Dewan yang mulia ini telah meluluskan Rang Akta Perlembagaan (Pindaan) 1992 (Akta A 837). Menurut Akta itu Perkara 46 dalam Perlembagaan telah dipinda dengan menambah 12 kerusi dalam Dewan ini daripada 133 kepada 145 bagi Negeri-Negeri Tanah Melayu (Semenanjung Malaysia) dan tiada tambahan kerusi Parlimen bagi negeri Sabah. Berikutan dengan pertambahan kerusi-kerusi Parlimen itu, Dewan-dewan Perundangan Negeri bagi Negeri Perlis, Kedah, Kelantan, Perak, Pahang, Selangor, Negeri Sembilan, Melaka dan Johor telah meminda perlembagaan negeri masing-masing dengan menambah bilangan kerusi-kerusi dalam Dewan-dewan Perundangan Negeri yang berkenaan.

4. Dengan adanya pindaan-pindaan kepada Perkara 46 dalam Perlembagaan dan perkara-perkara berkenaan di dalam Perlembagaan-Perlembagaan Negeri yang berkenaan, maka menjadi perlu bagi Suruhanjaya Pilihanraya untuk menjalankan ulangkaji membahagikan Negeri Tanah Melayu kepada bahagian-bahagian pilihanraya dan mengesyorkan apa-apa perubahan yang difikirkan perlu, sebagai mematuhi kehendak Fasal (1) dan (2) Perkara 116 dalam Perlembagaan Persekutuan yang berbunyi seperti berikut:-

"(1) Bagi memilih Ahli-ahli Dewan Rakyat, sesuatu unit ulangkaji hendaklah dibahagi kepada beberapa bahagian pilihanraya mengikut peruntukan-peruntukan yang terkandung dalam Jadual Ketiga Belas;

(2) Jumlah bilangan bahagian-bahagian pilihanraya hendaklah sama dengan bilangan ahli-ahli supaya seorang ahli dipilih bagi tiap-tiap satu bahagian pilihanraya, dan daripada jumlah bilangan bahagian-bahagian pilihanraya dalam Negeri-Negeri Tanah Melayu itu sebilangan yang ditetapkan mengikut peruntukan-peruntukan yang terkandung dalam Perkara 46 dan Jadual Ketiga Belas hendaklah diuntukkan bagi tiap-tiap satu Negeri."

5. Sungguhpun kerusi Parlimen dan Negeri bagi Negeri Sabah tidak bertambah iaitu kekal pada bilangan 20 bagi kerusi Parlimen dan 48 bagi kerusi-kerusi Negeri, namun Suruhanjaya Pilihanraya, berdasarkan kepada kriteria-kriteria dan panduan-panduan tertentu mendapati perlu mengubahsuaikan sempadan bahagian-bahagian pilihanraya bagi seluruh Negeri Sabah supaya taburan pemilih menjadi lebih seimbang dan rakyat mendapat perwakilan yang lebih adil. Tuan Yang di-Pertua,

6. Suruhanjaya Pilihanraya telah pun menyiapkan kedua-dua laporannya berpandukan kepada prosedur-prosedur yang diberikan di dalam Bahagian II Jadual Ketiga Belas Perlembagaan. Ulangkaji dan Persempadanan semula yang telah dijalankan itu adalah juga diasaskan, setakat mana yang boleh, kepada

prinsip-prinsip yang terkandung di dalam Bahagian I Jadual Ketiga Belas Perlembagaan.

7. Laporan-laporan Ulangkaji dan Persempadanan ini telah diserahkan kepada saya pada 11 Mac 1994 sebagaimana yang dikehendaki oleh seksyen 8 Jadual Ketiga Belas Perlembagaan. Laporan-laporan itu telah pun dibentangkan di dalam Dewan ini sebagai Kertas Statut No. 54 Tahun 1994 dan Kertas Statut No. 56 Tahun 1994.

8. Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat dapat lihat, laporan-laporan Suruhanjaya mengenai Ulangkaji dan Persempadanan Bahagian Pilihanraya Parlimen dan Negeri bagi negeri-negeri Tanah Melayu dan Negeri Sabah mengandungi 6 Bab iaitu Bab A hingga F. Ianya terkandung di dalam 2 Jilid iaitu Jilid I mengandungi Bab A hingga E dan Jilid II mengandungi Bab F, iaitu peta.

9. Bab A dalam laporan Ulangkaji dan Persempadanan Bahagian Pilihanraya Parlimen dan Negeri bagi negeri-negeri Tanah Melayu ada menerangkan dengan jelas latarbelakang mengenai perkara-perkara bersabit dengan keadaan sesebuah negeri, skop, penentuan bilangan pemilih, keadaan kemasyarakatan dan lain-lain perkara yang berkaitan dengannya. Bab A bagi negeri Sabah mengandungi maklumat-maklumat mengenai latarbelakang keadaan Negeri Sabah seperti penduduk dan kebudayaan, keadaan muka bumi dan kawasan pilihanraya yang sedia ada. Bab B dalam kedua-dua laporan tersebut ada diterangkan mengenai aspek-aspek perundangan, panduan tugas dan kriteria pembahagian kawasan yang dipersempadankan oleh Suruhanjaya Pilihanraya. Perkara yang penting di dalam Bab B kedua-dua laporan ini yang perlu saya sebutkan ialah berkaitan dengan unit ulangkaji kerusi-kerusi Parlimen dan Negeri.

10. Bagi tujuan persempadanan bahagian-bahagian pilihanraya Fasal (6) Perkara 113 dalam Perlembagaan telah membahagikan Malaysia kepada unit ulangkaji yang berasingan iaitu:

i) Negeri-Negeri Tanah Melayu (termasuk Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Wilayah Persekutuan Labuan);

ii) Negeri Sabah;

iii) Negeri Sarawak (yang tidak terlibat dalam ulangkaji ini buat masa ini).

Oleh kerana pembahagian Malaysia kepada unit-unit ulangkaji, Suruhanjaya Pilihanraya perlulah mengemukakan laporan-laporan yang berasingan, iaitu satu bagi Negeri-Negeri Tanah Melayu dan satu lagi bagi Negeri Sabah. Negeri Sarawak tidak terlibat di dalam ulangkaji ini buat masa ini. Tuan Yang di-Pertua,

11. Bab B Laporan-laporan Ulangkaji dan Persempadanan ini juga ada menerangkan bagaimana Suruhanjaya Pilihanraya menjalankan ulangkaji dan persempadanan di samping maklumat-maklumat lain bersabit dengan prinsip-prinsip persempadanan, daftar pemilih, asas yang digunakan, purata bilangan pemilih bagi Parlimen dan Negeri, pembahagian daerah-daerah mengundi, nama-nama bahagian pilihanraya dan pemetaan. Sebagaimana yang telah saya terangkan sebentar tadi, Suruhanjaya Pilihanraya telah memulakan kerja ulangkaji sejak bulan Julai 1993 dan dengan yang demikian asas ulangkaji daripada segi bilangan pemilih ialah daftar pemilih yang disahkan pada bulan April, 1993 bagi negeri Tanah Melayu dan Mei, 1993 bagi negeri Sabah. Jumlah pemilih bagi negeri-negeri Tanah Melayu, termasuk Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Wilayah Persekutuan Labuan, ialah sebanyak 6,839,844 orang. Ini merupakan 30.5 peratus tambahan pemilih daripada pemilih tahun 1984 yang berjumlah 5,239,278 orang. Bagi negeri Sabah, jumlah pemilih adalah sebanyak 598,312. Berasaskan kepada 20 bahagian Parlimen dan 48 bahagian Negeri purata pemilih Parlimen ialah 29,915 dan purata pemilih Negeri ialah 12,464. Tuan Yang di-Pertua,

12. Bab C Laporan-laporan Suruhanjaya itu mengandungi keterangan-keterangan berhubung dengan Notis-Notis dan pengesyoran-pengesyoran dan juga pameran-pameran serta dengan rayuan-rayuan dan bantahan-bantahan dan seterusnya mengenai pindaan-pindaan kepada syor-syor Suruhanjaya yang keseluruhannya ialah dilakukan mengikut prosedur yang terkandung di dalam Bahagian II Jadual Ketiga Belas Perlembagaan. Berhubung dengan rayuan-rayuan dan bantahan-bantahan bagi syor-syor yang disiarkan menerusi Notis yang dipamerkan buat pertama kali pada 23 Julai hingga 23 Ogos 1993, Suruhanjaya telah menerima sebanyak 103 rayuan bagi negeri-negeri Tanah Melayu. Rayuan-rayuan itu telah diproses dan sebanyak 58 siasatan tempatan di semua negeri di Semenanjung Malaysia telah dijalankan. Bagi pameran yang kedua yang dibuat pada 22 November hingga 22 Disember 1993, Suruhanjaya telah menerima sebanyak 42 rayuan dan telah menjalankan sebanyak 7 Siasatan Tempatan di beberapa buah negeri di Semenanjung Malaysia. Bagi negeri Sabah 50 rayuan telah diterima. Sebanyak 37 siasatan tempatan telah dijalankan di Negeri Sabah di dalam bulan September dan Oktober 1993. Pindaan-pindaan dibuat selepas siasatan-siasatan itu selesai dijalankan. Setelah notis dan syor-syor pindaan yang kedua dipamerkan daripada 22 November 1993 hingga 22 Disember 1993, sebanyak 24 rayuan telah diterima dan satu siasatan tempatan telah dijalankan pada 18 Januari 1994.

13. Bab D laporan-laporan itu mengandungi perakuan-perakuan Suruhanjaya Pilihanraya. Perakuan-perakuan ini dapat diteliti sepenuhnya di dalam Jadual I dan Jadual II yang menerangkan bahagian-bahagian pilihanraya Parlimen dan Negeri yang

dicadangkan bagi Negeri-Negeri Tanah Melayu dan Sabah dan juga daerah-daerah mengundi di dalam bahagian-bahagian pilihanraya Parlimen dan Negeri serta bilangan pemilih di dalam tiap-tiap bahagian pilihanraya.

14. Sepertimana Ahli-ahli Yang Berhormat boleh lihat di dalam laporan-laporan itu, Suruhanjaya Pilihanraya ada mengesyorkan beberapa perubahan nama kepada bahagian pilihanraya yang sedia ada sekarang. Sebab-sebab perubahan itu dilakukan juga diberikan dalam laporan-laporan itu. Bagi bahagian-bahagian pilihanraya yang baru Suruhanjaya telah mencadangkan nama-nama tertentu yang difikirkan sesuai dan ada antara nama-nama ini diubah setelah menimbangkan rayuan-rayuan yang dibuat oleh pengundi-pengundi tempatan atau pihak-pihak yang layak.

15. Bab E dalam kedua-dua laporan mengandungi lampiran-lampiran dan maklumat penting berkaitan dengan syor-syor yang dibuat oleh Suruhanjaya Pilihanraya.

16. Bab F dalam kedua-dua laporan mengandungi peta-peta yang menunjukkan sempadan-sempadan bahagian-bahagian pilihanraya Parlimen dan Negeri bagi Negeri-Negeri Tanah Melayu, termasuk Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Wilayah Persekutuan Labuan, dan Sabah. Peta-peta yang disediakan itu mengandungi asas-asas maklumat yang paling kemaskini, khususnya mengenai pertalian jalanraya, keretapi serta rangkaian sungai-sungai dan lain-lain lagi. Tuan Yang di-Pertua,

17. Satu perkara yang perlu dinyatakan di sini mengenai purata pemilih bagi Negeri Sabah ialah bahawa amat sukar bagi Suruhanjaya Pilihanraya untuk menseimbangkan pemilih bagi tiap-tiap bahagian pilihanraya berpandukan kepada purata pemilih. Ini kerana terdapat kawasan-kawasan luar bandar yang keadaan topografi dan demografinya amat luar biasa, menyebabkan bilangan pemilih yang dicadangkan bagi bahagian-bahagian tertentu di luar bandar lebih rendah daripada yang sepatutnya. Ini adalah suatu perkara yang tidak dapat dielakkan bagi negeri Sabah oleh kerana konsentrasi penduduk adalah tertumpu kepada kawasan-kawasan tertentu sahaja, khususnya kawasan-kawasan yang telah maju dan yang sedang dimajukan.

18. Sungguhpun demikian Suruhanjaya Pilihanraya di dalam usahanya untuk meringankan beban wakil-wakil rakyat, khususnya di kawasan-kawasan di mana kemudahan-kemudahan perhubungan dan pengangkutan sangat terhad atau langsung tidak wujud, telah cuba mengurangkan keluasan sesebuah kawasan pilihanraya tanpa banyak menjejaskan jumlah pemilih supaya tidak jauh daripada angka purata pemilih yang telah ditetapkan. Tuan Yang di Pertua,

19. Mengikut seksyen 9 Jadual Ke Tiga Belas Perlembagaan, laporan-laporan itu hendaklah dibentangkan bersama dengan draf suatu Perintah yang hendak dibuat di bawah seksyen 12 untuk menguatkuasakan dengan atau tanpa ubahsuaian syor-syor yang terkandung di dalam laporan itu. Draf-draf Perintah itu sekarang ini ada di hadapan Dewan ini sebagai Kertas Statut No. 55 Tahun 1994 dan Kertas Statut No. 57 Tahun 1994.

20. Kerajaan telah mengkaji dengan teliti syor-syor yang dibuat dalam laporan-laporan itu dan tidak mencadangkan apa-apa pengubahsuaian. Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, ulangkaji bahagian-bahagian pilihanraya Parlimen dan Negeri bagi Negeri-Negeri Tanah Melayu dan Sabah itu dibuat sebagaimana yang diperlukan oleh Suruhanjaya Pilihanraya mengikut prosedur-prosedur dan prinsip-prinsip yang telah ditentukan oleh Perlembagaan Persekutuan. Penambahan kerusi di negeri-negeri Tanah Melayu juga adalah sesuai dengan perkembangan ekonomi dan sosial sejak 8 tahun yang lalu dan juga dengan peningkatan penduduk atau bilangan pemilih. Perubahan sempadan bahagian-bahagian pilihanraya bagi negeri-negeri yang tidak mendapat tambahan kerusi Parlimen atau negeri perlu dibuat sesuai dengan perubahan alam sekitar sebaran atau penempatan penduduk di seluruh Semenanjung Malaysia dan Sabah. Penambahan dan perubahan kawasan-kawasan pilihanraya Parlimen dan Negeri sebagaimana yang disyorkan dalam laporan-laporan itu akan memberikan peluang kepada rakyat untuk mendapat perwakilan yang lebih sempurna dan berkesan. Saya yakin Ahli-ahli Yang Berhormat akan menyambut baik langkah yang telah diambil itu dan memberi sokongan yang sewajarnya.

21. Akhirnya sukalah saya mengambil kesempatan di sini untuk merakamkan penghargaan saya kepada Pengerusi, Ahli-ahli dan Setiausaha, pegawai-pegawai dan seluruh kakitangan Suruhanjaya Pilihanraya yang telah bertugas dengan penuh dedikasi untuk menyiapkan laporan ini dengan sempurnanya dalam tempoh yang singkat. Tuan Yang di-Pertua,

22. Saya mohon mencadangkan.